

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

13. An concordata cum Summo Pontifice possint postea reuocari à Principe laico? Et quid è contra? Et an concordata inter Clericos, & sæculares, etiam in Concilio Prouinciali facta, nisi confirmentur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

ita postulet ratio boni spiritualis, & bonum regimen ipsius Ecclesiae. Vnde Pontifex per nullum contractum potest à se abdicare supremam potestatem ad libere disponendum de his omnibus, quae faciunt ad bonam gubernationem Ecclesiae, vt notat Felinus in *cap. nouit. de iudiciis. num. 8.* & ideo omnis contractus & conuentio Papae cum quolibet Principe semper intelligitur cum hac tacita conditione, dummodo id non vergat in prauidicium & damnum Ecclesiae, quae generalis doctrina speciali ratione locum habet in materia exemptionis, tum quia quicquid in ea remittitur ex parte Ecclesiae ordinariè liberaliter sine compensatione conceditur, tum maxime, quia in hac exemptione magis est attendendum bonum commune status clericalis, quam vlla conuentio cum temporali Principe facta, quia necesse est vt semper habeat illam conditionem tacite inclusam, dummodo in prauidicium, aut vexationem, vel vilipendium status clericalis non cedat, aut sequatur aliquando ex concordia. Intercedente igitur simili causa poterit reuocari, sine illa verò non poterit saltem licite, si tamen fiat, existimo factum tenere propter supremam spiritualem potestatem Pontificis, quae in se minui non potest: quod etiam dicendum est de priuilegiis. Et ideo in Bulla Coenae de anno 1586. à Sixto V. fuerunt reuocata priuilegia omnia quibuscumque concessa, etiam si Pontificali, Imperiali, Regali, aut quauis Ecclesiastica, aut mundana dignitate praefulgeant, & ex quacumque causa essent concessa, etiam per viam contractus, aut remunerationis, &c. & magis in specie quoad violatores Ecclesiasticae immunitatis idem ferè habetur de iure communi in *cap. Clericis. §. fin. de immunitat. Eccles.* in 6. vt notat ibi glossa *vers. Non obstantibus.* & quamuis Papa in concessione alienius priuilegij expresse profiteatur quòd numquam sit illud reuocaturus, adhuc tamen potest illud reuocare, & censi debet etiam reuocare de facto, quando in posteriori aliqua constitutione apponit clausulas derogatorias, vt expresse habetur in *cap. 1. de constitut. vob. 6.* & semper sibi referuat maiorem potestatem ad reuocandum, quam vnquam concedat per priuilegium, ex *cap. dudum. §. nos igitur, de praebend. in 6.* & haec omnia docet Suarez contra Regem Angliae, *lib. 4. cap. 34. n. 24.* Baldellus in *disput. Theolog. tom. 1. lib. 5. disput. 40. num. 7. & 8.* Alterius de *cessur. disput. 22. lib. 5. cap. 5. in fine,* & alij. Vnde nõ est audiendus Rebuffus in *concordatu. tit. de collationibus*, qui in Praefatione quaestionem proponit in §. *in super quaro*, an altera pars valeat derogari his concordatis? & respondet non posse, & tamen loquitur de concordatis inter Reges & Pontifices

2. Sed haec doctrina, vt supra diximus, non procedit ex parte principum, licet sit verà ex parte Papae, & ideo licet exemptio Clericorum esset de iure humano, quod ego nego; non potest tamen amplius reuocari ab Imperatoribus, quia, vt dictum est, & docet communis doctrina Canonistarum apud Felinum in *cap. Ecclesia Sanctae Mariae num. 97. de constit. & in cap. nouit. de iudic. num. 6.* & apud Azorium *tom. 1. lib. 5. cap. 13. quest. 52. 9.* Guetaram in *propugnac. libert. Eccles. assert. 1. §. 7. num. 33. & 34.* & Baldellum *ubi supra, lib. 5. disput. 35. num. 17.* priuilegia semel concessa Ecclesiis, vel ad pias causas, aut personis non subditis, non possunt amplius reuocari, quia eo ipso transeunt in ius alterius, in quem amplius non manet potestas, cum non sit subditus concedenti, & tanto magis si sint concessi in remunerationem laborum, & sint data ob merita, vt certe contingit in casu praesenti de exemptione concessa Clericis.

3. Non desinam etiam hinc obiter adnotare concordata inter Ecclesiasticos, & saeculares, etiam in Concilio Prouinciali facta, nisi confirmentur auctoritate Summi Pontificis nihil operari contra priuilegium immunitatis: quod intelligitur quando per concordiam concederetur laicis aliqua iurisdicção in Clericos, nam si non concedatur iurisdicção, sed tantum executio aliqua, vel nudum factum, valida erit talis concordia, vt eripere, v. g. arma Clericis noctu illa portantibus, vel comprehendere Clericum in graui delicto inuentum, &c. Ita Suarez, & Baldellus *locis citatis*, qui optime aduertunt huiusmodi concordiam semper esse debere ab arbitrio Praelatorum Ecclesiasticorum dependentem, non enim possunt ius aliquod in iudiciis laicis transferre, & ideo semper erit integrum Praelatis prohibere laicis, non obstante concordia, ne tales actiones exequantur, etiam si dicta concordata essent consuetudine firmata.

Sup. conten. in hoc §. supra in Ref. 2. §. Sed licet & infra in Ref. 17. §. pe. mult. & in Ref. 146. om. in in §. vlt. & in Ref. 291. & 335. §. vlt. & in tom. 4. tract. 6. Ref. 19. §. 1. alin. 7. & in tom. 6. r. 1. Relia. §. 1.

RESOL. XIV.

An in Regno Sicilia possit Rex disponere ad libitum, in quoscumque usus voluerit de fructibus Ecclesiarum vacantium?
Et quid est sentiendum de consuetudine circa hoc. Ex part. 7. tract. 10. & Misc. 1. Ref. 1.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docuit Regè: D. Alphadulensis in quodam voto sub die 16. Febr. 1634. directo ad Excellentissimū Ducem Alcalá. Vbi mordicus tenet Regem nostrū de spoliis Ecclesiarum vacantium huius Regni Siciliae, Poterne, disponere à sua voluntate come ne resta seruita, & haerere fauola libera & assoluta di farne quel che gli piace, ateso che Quilibet est arbiter, & moderator rei suae. Ita ille, qui conatur hoc probare. Primò ex consensu Ministrorum Regiorum, qui hanc sententiam vt certam tenent. Secundò quia praesumitur Reges fundasse Ecclesias huius Regni cum tali conditione. Tertio ex consuetudine. Quarto ex priuilegio. Quintò ex simili Regalia, quam habet Rex Franciae. Et S. xij ex exemplis, in quibus Reges liberè disposuerunt de supradictis spoliis.

2. Sed haec omnia profus refellenda esse puto, Et ideo ad primum argumentum assero plures Ministros Regios tam mortuos, quam viuentes hanc sententiam acriter improbasse, & improbare: vt patet ex Epistola Regis inferius apponenda, & subscripta à dignissimis supremi Consilij Italiae Regentibus. Ita ego testor sensisse Ioan. Baptist. de Blas. his M. C. Praesidem integerrimum, & Dominum Petr. de Blas. D. Henricum Tortoreti, D. Gasparum Mastrilli Consiliarios Regios, omnes heu mihi olim addictissimos: Et ita mihi constat etiam sentire multos alios Ministros Regios viuentes, quorum nomina consultò hinc apponere nolo. Et sententiam Corsetti nouissime improbat vt infra patebit Ioan. Sclorzanus supremi Consilij Indiarum meritorissimus fiscus, & Franc. Salernus in fine huius disceptationis citandus testatur, quod concursu sententia Regiorum Ministrorum semper fuit, Regem non posse ad libitum de fructibus Ecclesiarum vacantium disponere.

3. Ad secundum Argumentum, quòd praesumitur Ecclesias fuisse fundatas cum tali conditione, gratis dicitur: nam in earum fundationibus, vt ex lectura patet, nec verbum quidem inuenitur de tali conditione apposita, quae quidem de iure, vt notat Gloss. in *cap. generalis de elect. in 6.* & ibi Ioan. Vanquell.

Sup. his supra in Ref. 7. cursum in §. At posse. & infra in Ref. 43. §. Vlt. & in Ref. 325. §. 7. & seq. & si placet, lege alias Ref. & §§. postios in annor. §. 2. Ref. 1. huius annor.

Sup. hoc supra in Ref. 4. & infra in Ref. 41. in principio, & in fine, & in Ref. 49. per r. 1. m. & signanter §. 1. r. 1. & seq. & in Ref. 196. & 197. §. 1. in fine, & seq. & in Ref. 325. &c.